

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadókivételben átvéve:	
Égész évre	10 kor.
Hegyedévre	4 c
Helyben házas hordva:	
Égész évre	20 kor.
Hegyedévre	5 c
Videki postán szállítva:	
Égész évre	24 kor.
Hegyedévre	6 c

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
Bányai utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésreki visszavételre
vagy megőrzésre nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, január 19.

Széljegyzetek a Polónyi-ügyhöz.

(—a.) Az utóbbi évek politikai küzdelmei mégis csak új érárt teremtetek a közéleti erkölcsök terén is.

Mikor évekkel ezelőtt megindult az a kis boldvavölgyi vicinális a maga hirdeti fából készült vashidjával, melyből kipattant az az óriási korrupció, mely a néhai szabadelvű rezsimhez tapadt, alig hitte volna valaki, hogy néhány év alatt így nagy átalakulást idézzen elő. Nem is lett volna ekkora hatása, ha nem olyan férfiak vették volna kezükbe a dolgot, mint Széll, Szilágyi és Apponyi. Az újságolvasó emberek emlékezni fognak még bizonyára, hogy mily kemény tusákat vívtak ezek a kiváló államférfiak az inkompatibilitás kérdésében a két Tiszával, az öreggel és a fiával, a Gajáriakkal és Hegedűsékkel s a liberális közgazdasági tevékenységnek egyéb rebach lovagjaival.

Hogy a Bokros és hasonló eseteket ne is emlitsük, a közéleti erkölcsöknek micsoda ázsiai ellajulásáról tesznek tanúságot a vámház és az országház építése, a szegedi rakpart, a különféle vizebiztosok vagy akár az ecsedi lép!

Ma pedig annyira megváltozott már a közfelfogás a közéleti erkölcsök terén, hogy az évszázados ajándék elfogadását az ország tapsai közt megbélyegezte a belügyminiszter az országházban.

A közfelfogás annyira megváltozott, hogy bűnül rójják fel Polónyinak azt, (ami különben csak ráfogás volt) amit elkövet kevés kivétellel a legtöbb ügyvéd.

A haladó és liberális sajtó az igazságügyminiszternek a fejét követeli azért, mert Polónyi — mielőtt még miniszter lett volna — a főváros közgyűlésén Halmosnak most már visszavont vádja szerint, felszólalásával támogatott olyan ügyet, amelyet ő mint ügyvéd képviselt.

Távol áll tőlünk, hogy mi az ilyen eljárást valami ideálisan szép dolognak tartanánk. De ugyan kérem, törődött ezelőtt valaki ilyen bagatell dologgal?

Ha törvény vagy köztisztesség szerint inkompatibilis az, hogy az ügyvéd az általa képviselt dolog támogatására a városi közgyűlésen felszólaljon, — miért veszik azt el például Nagyváradon?! Hiszen itt emberemlékezet óta különös előszeretettel keresik a felek a várossal kapcsolatos ügyekben a városatya ügyvédekét.

Vagy csak Budapesten lenne ez törvény?! És ott más ügyvéd nem tette ezt

meg sohasem?! Hiszen Halmos ur polgármestere volt Budapestnek éveken át és még sem tett semmit sem ennek az abususnak a megszüntetésére?!

Nagyon örülnék rajta, ha ez a különös tünet annak a jele lenne, hogy ez a változás a közéleti erkölcs tekintetében őszinte. Ha nemcsak azok, akik ugyszólván egész életükben a közélet tisztaságáért harcoltak, hanem azok is, akik a multban e téren más felfogásnak hódoltak, versenyre kelnének az Andrássyakkal, Apponyiakkal, Rakovszkyakkal és Polónyiakkal a közélet tisztaságának védelmére.

De éppen a Polónyi-ügy csattanós befejezése azt mutatja, hogy még nem jutottunk el ideig. Polónyinak minden alap nélkül való meggyanusítása a husos fazekaktól elesett rebachlovagoknak a politikai bosszumüve volt. A letört gárda megadta ugyan magát, de még mindig várja és előkészíti folytonos aknamunkájával a feltámadást.

Ehhez pedig nem kapható többé a nemzet józan többsége. A rebachlovagok garázdálkodását — az elesett szegénylegényeken kívül — nem kívánja többé vissza senki.

Ők még elő-elő fognak bujni oduikból, de a nemzet hatalma és felébredt

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kereszt apám mesél.

Irtá: Akhandesz István.

Jaj, de boldog idők is voltak azok mikor a nagy boglya kemencét körül ültük! Kün tombolt a vihar, esett a hó s bent a barátságos meleg szobában az öregek elbeszélgettek a régi időkéről; mi meg a kuckóból hallgattuk. Bele szólni nekünk gyerekeknek nem volt ám szabad, legfeljebb, ha kérdeztek feleltünk.

Legjobbban szerettük a Tóth József kereszt apánkat, az tudott a kedvünkre valót mesélni. Eszembe jutott egy, megörökítem.

Strimflis: (harisnya kötő) volt az öreg, téli esteken eljött hozzánk, elhozta a kötni valót, s addig haza sem ment még egy pár strimflit meg nem kötött; ennek a mesternek azt hiszem kiveszett már a fajtája is. Nagy trábális öleánél magasabb ember volt az öreg olyan termettel, hogy ma nem tudom melyik ezred mutathat fel olyan zászló tartót, ő is az volt 48-ban. Hogy miért választotta éppen azt a könnyű mesterséget nem tudom, ha most élne meg kérdezném; akkor nem mertem.

Törölték a céh rendszert megszületett a szabad ipar, a régi öregek valósággal szerelmesekek voltak a régi rendszerbe, ha össze jöttek mindig a céh rendszert emlegették a szabad ipart kárhoztatták, azt hiszem igazuk volt.

— Mit szabad ipar — kezdi József kereszt apám csaló ipar nem szabad ipar ez a mostani! Felszabadítok most egy inast becsületes fonalat nem tud eresztetni, de van egypár forintja kiváltja az ipart és kontárkodik, még a faluja határán sem volt tul.

Itt vagyok én, négy esztendeig inaskodtam Vadkerten a falunkba nem volt szücs a gyapjot a harmadik faluból hordtam a hátamon s mennem kellett ha esett, ha fujt.

S mikor felszabadultam nem úgy mint most, a mester nyakon legyinti a Jancsit, s azt mondja neki ember vagy János legény vagy, felszabadultál. Nekem remeket kellett készíteni bizottság előtt, egy óra alatt megkötöttem egy pár strimflit, még is hat huszas birságot fizettem a hibákért, meg az atya mester olyat ütött a körömre amiért a vaskörmet elfelejtettem feltenni, hogy megfeketedett. Felszabadulás után vándorlás kötelezett minden mester legényt aki három évig nem vándorolt nem lehetett mester.

Mikor felszabadultam és is vándor utra indultam. Pénzem nem volt sok, de nem is igen kellett, ha megérkezett az ember egy városba faluba, felkereste az atyamestert s az helybe igazította ha volt, ha nem kapott munkát egy két nap időzött, pihent s tovább ment.

Igy vándoroltam én már vagy három hétig, mert ritka volt a strimflis mester akkor is, ahol pedig volt ott nem kaptam munkát. A mester a markomba nyomott egy fél huszas majszterné adott egy darab kenyeret szalonnát, aztán Isten hírével tovább.

Még most is borsodzik a hátam, ha rá gondolok: éppen karácsony hete volt, esett fujt majd térdig érő hó volt. Ebben a veszett időben törtettem Kecskemét felé. Azon a fránya alföldön nagyon ritkán esnek a lakott helyek egymáshoz. Reggel óta kutyaoltam, de már délután 3 óra felé járt az idő, a szalonnám kenyerem elfogyott, egy vándor péknél ebédtem két zsemlyét az is harmadnapos volt. De sem neki több zsemleje, sem nekem telváltani való huszasam nem volt.

Ahogy megyek mendegélek szembe a széllel, hát egyszer utól ér egy egylovas kocsi, a kocsin ül egy ember félig ellepve a hótól. Mikor utolért wegállította a lovarsám kiáltott:

PFAFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

ereje visszalöki őket és nem engedi, hogy kárt tegyenek többé a nemzet érdekeiben.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi párt hétfőn este 6 órakor értekezletet tart, amelyen Polónyi fog felszólalni az ellene indított hajszáról és be fogja mutatni azokat az aktákat, melyek e hajszára fényt derítenek. Az értekezlet az Ugron—Lengyel-féle ügygyel is foglalkozik. Valószínű, hogy Lengyelt ki fogják zárni a pártból.

Polónyi és az újságírók. Az újságíró képviselőknek nem tetszett Polónyi beszédének a sajtóügy rendezésére vonatkozó része. Beszéde e részét élénken tárgyalták a folyosón és azt elítélték. Azt hozták fel, hogy a magánbecsület elleni sajtótámadásokat a tisztességes sajtó maga is elítéli egyértelműleg Polónyi mégis mindig a sajtó ellen hozakszik. Pedig őt is a sajtó tette azzá, ami. Szatmári Mór leghevesebben támadta Polónyinak a sajtóra tett megjegyzéseit. Azt mondta, hogy Polónyira nem lehet a sajtó ügy reformját bízni, mert megcsönkítja a sajtószabadságot.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 19.

Elnök *Fusth Gyula.*

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után áttértek az

igazságügyi tárca

költségvetésének tárgyalására.

Bizony Akos előadó ismerteti a költségvetést. Bizik benne, hogy a jelenlegi igazságügyminiszter széles tudása (Eljen!) hosszas ügyvédi tevékenység után szerzett gyakorlati érzéke (Eljen!) folytán sikeresen fogja meg-

oldani a reá váró nagy feladatokat. (Eljenzés.) Ismerteti a költségvetés pénzügyi oldalát különösen.

Polónyi beszéde.

Polónyi Géza igazságügyminiszter (Halljuk! Halljuk!) T. Ház! Olyan körülmények között szólal fel, mikor az érzelmek vannak felizgatva. Soha, hosszú közpályáján olyant nem tett, miért polgártársai becslését elveszthette volna. (Ugy van!) Erzi, hogy költségvetése tárgyalásakor először e kérdést kell tisztába hoznia. Sajtó elhatározásából a bíróság elé vitte a kérdést. (Halljuk!) Avval a gyanuval illették, hogy fővárosi bizottsági tagságát vagyonszerzésre használta fel. 26 évig állott ott harcban azokkal, kik a közvagyonot saját céljaikra akarták felhasználni. (Ugy van! Ugy van!) Képzeltető-e, hogy megállhatott volna-e a harcban, ha ugyan csak árnyéka is érhetné a gyanunak. Az éjjel fordulat történt a dologban, melyet a gondviselésnek tulajdonít, mint vallásos ember.

Korán szoktam lefeküdni. Egyszer csak dr. Wein Manó orvos jelentkezett nálam, sürgősen akart velem beszélni.

Ismertem és elfogadtam. Tudtam, hogy házi orvosa *Halmosnak*. Wein Manó közölte velem, hogy ez az ember feldult lelki állapotban napok óta álmatlanul tölti az éjszakákat s ő mint házi-orvosa, faggatván őt, előtte töredelmes vallomást tett, hogy felhasználták őt *mások politikai céljuk érdekében* (Zajos ugy van kiáltások.)

Felkiáltások a néppárton: Orgazdák, zsidók.

Ézt ugyan nem *Halmos*, hanem Wein Manó mondja. Szóval Wein meggyőződött, hogy mások ezt a szerencsétlen embert fel akarják használni és ő kötelességének tartja megállítani ezen az uton. Kérdi, hogy ha *Halmos* teljes sátságát ad neki, hajlandó-e abban megnyugodni? Erre ő azt felelte, hogy eddig is azt követelte, hogy mondjon egyetlen esetet is, amely az ő vádját igazolhatja. Most is azt

mondom: Uram én nem a szavakra fektetem a súlyt, hanem ő előtte is be akarom bizonyítani, hogy valótlan ártást állított.

— Uram — felelte az orvos — ezt ő maga is állítja egy nyilatkozatban, amelyet elhoztam magammal.

— Ha ilyen nyilatkozatot ad, — válaszolám, — akkor a magam részéről az ügyet befejezettek tekintem.

Az orvos erre átadta a következő nyilatkozatot, melyet ezennel felolvasok:

Halmos János levele.

Folyó hó 9 én a közgyűlés társalgó termében dr. Preyer Hugó előtt egy nyilatkozatot tettem, mely szándékom ellenére a nyilvánosság elé került. Hozzám intézett kérdés folytán hirteligen is megerősítettem ott tett nyilatkozatomat. Miután arról győződtem meg, hogy a *gyanúsítások a valóságnak meg nem felelnek* és Nagyméltóságod egész előttem ismert működésében *ugy is, mint fővárosi bizottsági tag, ugysis mint ügyvéd, semmi olyat nem követett el, ami közbecsülését bármiképpen is csökkenthetné, becsületbeli és férfiúi kötelességemnek ismerem a Nagyméltóságodnak személyét ért súlyos méltatlanság felett sajnálatomat kifejezni és arra kérem, hogy tett nyilatkozataim meg nem történtnek tekintessenek.*

Előttünk:

Wein Manó dr

Halmos János

Halmos Zoltán

Halmos Aladár

A megbánás e bizonyítékára én nem tehettem mást, minthogy tudomásul vettem. De még véglegesen nem tekintem elintézettnek az ügyet.

En mivel a miniszterek egyetlen parlamentáris bíróság a parlamenti pártok, mint függetlenségi miniszter a *függetlenségi párt élé*

«Hová igyekszel kéményseprő?»
Megyek a bálba Kecskemétre! mondok neki.

«Gyere elviszlek öcsém, mert ha a csikaid visznek el eszik előled a fagyalot mikorára oda érsz.»

Nem bánom csak paprikás maradékot hagyjanak elleszek én azon is.

«Gyere no hamarabb érünk» — dörmögött rám.

Engem se kellett nagyon instálni, hosszú legény voltam két lépéssel a háta mögött ültem a bácsinak. Nem voltam éppen czingár legény, hanem a fölvevő mellett eltörpültem. Olyan széles volt a háta, hogy egészen elfogta rólam a szelet, ami tekintve vékonyka téli gunyámat egy csepet sem volt rám nézve kelemetlen.

Fekete dolmány volt rajta, mely megfeszült a hátán, a rá hulló hó pelyhek sárgás zsiros leve folyt rajta végig.

«Hát oszt' mi kereseted legyen öcsém Kecskemét városába?» dörmögött hátra fölvevőm.

Vándor legény vagyok, munkát keresek.

«Miféle mesterségbe sántikálsz hé?»

Mészáros legény vagyok, mondok neki bosszúból, mert előbb kéményseprőnek titulált. Megfordult s hátra nézett, a ruhámat vizsgálta.

Bizony azon nem sok zsir pecsét volt, de három hétig egyik herbergről a másikra, közbe egy kis szalmán alvás ugy ki fényezte a gunyácskámat, hogy elhitte.

«Isten éltesen Öcsém! — szólt látható örömmel egy céhbe tartozunk én meg hentes mester vagyok,

Üm — gondoltam magamba ezt jól kiválasztottam, még helybe állit az uton. Most értettem már, hogy miért oly zsirszinű a bácsi hátán végig folydogáló hólé. Éreztem is a szagát a ruhájába bevett avas zsirnak, mely akkor nem is volt kellemetlen, tekintve zsirost ritkán látott gyomromnak.

Mindjárt nagyon barátságos lett hozzám a bácsi, benyult a mándli zsebébe s kihuzott egy két messzejes butykost s rám köszöntötte és biztatott, hogy huzzam meg jól. Szót fogadtam és bizony nem esett rosszul.

Azután mindjárt a mesterségre tért át, elmondta, hogy éppen szükiben van Kecskemét hentes legényekbe. Ő már régen keres egyet, de most, hogy az ünnepek jönnek nem kap. Örült neki, hogy engem megkapott, ha nem vagyok is hentes bele hoz ő hamar, ugysis majd nem egy a mesterségünk.

Bántam már, hogy hazudtam, de benne

voltam, azután gondoltam legyünk csak Kecskeméten majd ellépek én tovább.

Öreg este volt midőn megérkeztünk s én szívesen köszöngettem felvevőmnek, szerettem volna békésen tovább állni. De nem azért volt hentes mester az én pártfogóm, hogy könnyen lehessen tőle szabadulni, meg abban az időben nem sok szavalni valója volt a legénynek a mesterrel szemben. Váltig hebegtem én, hogy nem vagyok én olyan mézáros csak borju nyuzó, nem hallgatott rám, meg fogta a gallérom s be lóditott a szobába, mint egy macskát, annyit dörmögött, hogy:

»Ne köhögj öcsém! eszünk oszt' dologhoz látunk!»

Hát mi tagadás benne a zsemlék már régen le csusztak, csak ugy szikrázott a szemem az éhségtől, nem bántam már akár hogy lesz csak egzem.

Nagyon tisztességes házhoz jutottam, szépen felterített asztal várt bennünket s a mesterné, szép, gömbölyű, magyar menyecske a harmincas évek elején. Szívesen fogadott s asztalhoz ültetett, ettünk és ittunk. Disznó paprikás volt a vacsora, füle, farka, bőre s kövér szalonius husdarabok. Hej az volt csak az evés! A magam házánál is ettem, sok földet bejártam, de

Ujjonnan nyílt üzletemben,

a mely fővárosi mintára van berendezve, raktáron tartom a legizlésebb kalapokat, fehérneműket, nyakkendőket és mindennemű uridivat cikkeket. — Férfi fehérneműket és angol női ingblousokat mérték után készítek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Lukács Aladár

NAGYVÁRAD, FO-UTCZA.

Az Orsolya-apácák új bérpalotájában.

viszem a dolgot (Helyeslés) s nem fogom engedni, hogy az ellenem szervezett maffia itélkezzék felettem. (Zajos taps és éljenzés.) Sándor Pál is tapsol. A néppárt és az alkotmánypárt passiv viseli magát.

Ezután tárcája költségvetésével foglalkozik. A felügyeleti rendszert az igazságügy minden terén kifogja terjeszteni. (Helyeslés.) A börtön terén Beccaria hívének vallja magát, a büntetés célja csak a javítás lehet, nem pedig a megtorlás s ezért ellensége a halál büntetésnek. (Éljenzés és taps.) A helyes büntető rendszer az, mely a végleg elveszett embereket a fogházakban fegyelmezi, azokat pedig, akik még hasznos tagjai lehetnek a nemzetnek, a munka nemesítő hatása után megjavítva visszadja az életnek. Tehát csak fegyházaknak és javítóintézeteknek van helyes értelme, a börtön intézménye régen megérett az eltörlésre. (Helyeslés.) A javító intézetek kifejlesztésére épen ezért nagy gondot fog fordítani annál is inkább, mert a javító intézetek mai viszonyaink között, már csak kis számuknál fogva s nem felelhetnek meg hivatásuknak. (Ugy van!) Attér a kir. Curia ügyeire. Bizonyos, hogy a Curia még mindig sokáig tart az ügyek elintézése, már is nagy a restancia, évenként közel tízezer darab, s e bajon neki kötelessége volna segíteni. Ennek a nagy hátrálnak igen sok oka van. Ezeket óhajtott segíteni az általa benyújtott már ismert javaslatokkal, reméli, célt fog érni. Ezentul a való perek sem hivatalból fognak felterjesztetni a Curiahoz. (Helyeslés.) Hanem csupán felebbezés folytán. (Zajos helyeslés. Hasonlóképen áll a dolog a holtta nyilvánításokkal. (Helyeslés.)

Az ügyvédi rendtartás bizonyos intézményeit is oly célból óhajtja megreformálni, hogy a Curia currentiába jöjjön, mert semmi indoka annak, hogy egy ügyvédi fegyelmi ügy bármikor is a Curia elé kerüljön. (Nagyon helyes.)

A Curia ügyvédi fegyelmi bíróságát pedig megfogja osztani még pedig oly képen, hogy fele részben Curiai bíróból, fele részben ügyvédek közül fog állani. (Helyeslés.) A kisegítő bírák intézményét nem szüntetheti meg, éppen a Curia tehermentesítése szempontjából, mert ez által öt évi restancia állana elő. De nemcsak a törvényben van a hiba, a restanciák oka, hanem a személyekben is főképp mert a rendkívüli szabadságolások hosszú időt vesznek igénybe egyedül augusztus havában közel tizenegyezer munka napot. Ezen segíteni fog a rendkívüli szabadságolások megszorításával.

A tőzsde bíróságok intézményére tér át azután. (Halljuk, halljuk.) Három tőzsde bíróságunk van, Budapestén, Temesvárott és Fiumében. Megvizsgálta az ügy kezelését s röviden annyit jelez csak, hogy a budapesti tőzsde bíróság a kereskedelem terén nagy és jótékony eredményeket ért el s meggyőződött, hogy kellő korlátok közé szorítva a jövőben is meg fog felelni hivatásának. Persze panaszok is merültek fel, az elietezés maga hosszadalmas évi átlag kétezeröttszáz ügy mellett aránytalan nagy a hátralék.

A törvényszékek és járásbírók szék-helyeinek rendezésével is komolyan foglalkozik. Ungvár és Jászberény törvényszéket kap. Az ország tartozik ennyivel Apponyinak és Apponyi Jászberénynek. A bírói kar helyzetének javítására 3.600.000 koronát vett fel a költségvetésbe egyelőre. A kölcsönös nemzetközi jogsegítség biztosításában Ausztria nem tartotta be eddig a teljes paritást. De a kormány ezt szigorúan és erélyesen megkövetelni fogja. Szükségesnek tartja az erdélyi birtokrendezést. A kuriai bíráskodás és konzuli bíráskodás rendezéséről gondoskodni fog. A büntetőjog revíziója kapcsán a feltételes elítélés rendszerét fogja javasolni. A leánykereskedés megszüntetése ellen a legszigorubb in-

tézkedéseket fogja megtenni. A telekkönyvi jog reformját is tervbe vette.

Végleges perrendtartási kodexet fog készíteni. A bírói függetlenségről törvényjavaslatot fog benyújtani.

A sajtóügy rendezésére is kiterjed figyelme. E célból a költségvetési vita után azonnal értekezletet fog összehívni. Ugy akarja biztosítani a sajtó szabadságát és tisztaságát, hogy azok a hitvány elemek, amelyek ahhoz az állathoz hasonlóak, mely elevenen nem épen csunya, de ha összenyomják, kellemetlen szagot terjesztenek, Magyarországon a sajtószabadságot fel ne használhassák a szegény nép félrevezetésére. A magyar államnak élnie kell, és nem fogják azt elpusztíthatni azok az ártalmas elemek, kik fajunknak, hazafiságunknak és társadalmi rendszerünknek ellenségei. (Zajos éljenzés és taps.)

Elnök az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Heinrich Antal a bírák helyzetének tarthatatlanságáról beszél.

Simonyi Semadam Sándor: Nagy elismeréssel szól az igazságügyminiszter gazdag programjáról. Különösen annak szociális vonatkozású részeivel teljesen egyetért. Hosszasan foglalkozik a bejelentett reformokkal. Végül határozati javaslatot nyújt be a tőzsdereform és a fedezetlen határidő üzlet dolgában. Kívánja, hogy a miniszter még ez évben erről törvényjavaslatot terjesszen a képviselőház elé.

Pető Sándor ezután visszvonja bejelentett interpellációját, mire az ülés 3 órakor véget ért.

A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legujabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb bál és esküvői meghívók, ugyszintén mindenféle nyomtatványo kjutányos árban készítettnek a legszebb kivitelben.

olyan jó ízű eledellel még nem álltam szembe, mint akkor.

Mikor a bőséges vacsorának vége volt új gazdám felszólított, hogy menjünk a kamarába köszörülni, mert reggel korán dolog lesz. Én egész szakértelemmel hajtottam a köszörü követ, a mester meg köszörült. Egy legio gyilkoló s vágó szerszámot köszörültünk ki, mikor megvolt elmentünk az akolba egy malackát kiválasztani, amit reggel korán meg kellett ölni a piac részére.

Volt az akolba vagy tizenöt malacka, amit kiválasztottunk lehetett vagy négy mázsa. Atterelgettük a siralombázba, miközben gazdám magyarázgatta a holnap tenni valót.

— Reggel öcsém felkelsz, ezt a malackát le szurod, aztán itt a félszerbe a szalma, amott a kert elején a perzselő hely perzseled, bon-tásra itthon leszek én és segíték, mert nekem reggel korán a piacon kell felállítani a sátozt az asszonyoknak.

Kézdtem én megint dadogni valamit, hogy ki öli meg, ki segít letogni, de a gazdám mindjárt bele vágott.

— Igaz a Burkus, Muszka! kiáltott, mire két borju nagyságu szelindek ugrott elő a félszerből. Itt a segítség, tudják ezek a regulát, csak szólj nekik, hogy — csipd meg!

Reggel még virradat előtt fenn voltunk, a mester sietve pakolt fel a szekérre húst, zsirt, szalonnát s egyetmást. Én segitettem neki, aztán ő ment a piacra, engem meg biztatott, hogy sietve végezzek a malackával, mert kevés a hus.

Abban az időben annyi volt rám bizva, hogy mikor a tanító mesteremnél disznót öltek én fogtam a lábát s hordtam rá a szalmát, most meg magam öljek meg egy óriási állatot két kutyával.

Nem sok idő volt a gondolkozásra, meg kellett tenni. Össze szedtem a szerszámokat s kiválasztottam egy két arasztos hosszúságu kést s bele dugtam a csizmaszárba, gondoltam, hogy azzal csak megtalálom a hájtömeg közé bujt párat.

Fütyentettem a kutyáknak s mentem kiereszteni a jószágot. Mint a jól kitanult tűzér az ágyu mellé, úgy állt a két kutya, egyik jobbról, a másik balról, megkapták a két fülét s ment az áldozat takarosan, nekem csak a tarkát kellett fogni.

Mikor oda értünk, a disznó magától lerogyott, nekem se kellett több, rá térdelek, kirántom a csizmaszárból a kést, felemelem az egyik első lábát, behunom a szemem s bele nyomom a kést. Bele nyomtam volna, de nem

ment, csak félig, csontba akadt. Megfordítom a másik oldalra nyomom csont, próbálom hátra csont. Na nézze meg az ember, ilyen rettenetes hájtömegbe is ennyi csont van, gondoltam magamba s szurtam új lyukat keresve benne a párat. Soká visitott, belogtam a száját s ösztökéltem a nagy késsel, két lyukat szurtam rajta, mig el tudtam hallgattatni. A Burkus nem volt megelégedve a remeklésemmel, mert nagyon ráta a fejét és kétszer is rám vicso-ritotta a fogát. Eredj bolond! mondok neki, hiszen nem vagyok én tanult hentes mint te.

No de jól van, végeztünk, szaladok szalmaért, hogy folytassam a dolgot, rá hintem, hogy perzseljem. Az én mangalicámba még mindig volt egy kis maradék pára, mert a szalma alatt is emelgette a fejét. Kénytelen voltam a baltával megkopogtatni a fejét, biztatva, hogy ne okoskodjon már, hanem térjen meg őseihez.

A perzselés már könnyen ment, ügyeskedtem, ugráltam körüllette, hogy a bőrét valahol meg ne égsem. Eppen készen voltam a hát perzselésével, mikor megérkezett a gazda.

Oda jött, le vetette a mándliját, neki gyürkőzött s megkinált a butykosból. Mig én ittam, megkapta a disznót s a hátára fordította. Nekem úgy tetszett, hogy a pálinka ke-

Ujdonságok farsangi cipőkben EIGNER EDE és Tsa

a legnagyobb választékban, a legelegánsabb és legjobb kivitelben | kizárólagos cipő raktárában NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

a hirneves KOBRAK-CIPŐK egyedüli elárusítása. — Telefon: 695.

Bomlik Bihar.

Biharvármegye hatalmas kiterjedése az idők haladtával egyre nagyobb akadály lesz a különböző hivatalos ügyek elintézése érdekében.

Különösen az igazságszolgáltatás ütközik akadályokba a nagy terület miatt. Erre van ugyanis Biharban a legtöbbször szükség. Járásbíróságaink több helyen nagyon rossz földrajzi középponton vannak. Utaink, vasut összeköttetéseink rosszak. A megye területe nincs kellőleg behálózva, sem vasuttal, sem rendes jökarban levő utakkal. Ezek a legfontosabb okok, melyek több községet kényszerítenek a válásra. Természetes ez a válás a községek lakóinak kedvező, azonban hátrányára van a megye fejlődésének.

Legujabban Biharudvari, Báránd, Nagybajom és Szerep községek kíváncsognak át. Eddig ezek a községek Berettyó-Ujfaluhoz tartoznak igazságszolgáltatás tekintetében.

Püspökladányban széleskörű mozgalom indult meg, mely a fent elsorolt községeket az ő járásbíróságához lenne hivatva átcsatoltni igazságszolgáltatás tekintetében.

A fenti községek nem is idegenkednek e mozgalom támogatásától, sőt határozottan kérik az átkapcsolást. Berettyóujfalu nagyon messze fekszik a községektől, míg Püspökladány csaknem tőzsomszédjuk.

Biharudvari képviselőtestülete közgyűlést tartott ez ügyben és ott általános helyesléssel határozatilag mondták ki, hogy Püspökladány mozgalmát támogatni fogják és mint érdekelt község ebben az ügyben felír az igazságügyi miniszterhez.

A határozat tegnap érkezett meg Biharvármegye alispánjához. A biharudvari képviselőtestület e határozatában kéri a megyei

törvényhatóságot, hogy a kérelmet támogató feliratával küldje fel az igazságügyi miniszterhez.

Fordulat a Polónyi ügyben.

Halmos mindent visszavont.

Ma reggelre váratlan meglepetés érte a magyar közvéleményt, melyet a Polónyi ellen megindított ádáz hajsza teljesen felzaklatott. Halmos János ugyanis visszavonta Polónyi ellen tett vádjait abban a levelében, amelyet Polónyihoz juttatott: kezelő orvosa, dr Wein Manó révén. Ezt a levelet Polónyi mai parlamenti nagy beszéde alatt felolvasta a képviselőházban. A magyar közvélemény nagy megnyugvással vette Halmos férfias nyilatkozatát, de annál nagyobb a kudarcuk miatt való fájdalom azoknak, akik a szerencsétlen Halmost használták fel álnok céljaik eszközként, akik eddig a háttérben, az ismeretlenség homályában maradtak, de akik előbb-utóbb kénytelenek lesznek a sötét háttérből a közvélemény elé lépni a maguk teljes aljasságában és korrumpált mivoltukban, mert Polónyinak kezében vannak az összes akták, amelyek a közvélemény sújtóítéletét fogják provokálni a settenkedők fejére. Az ügy ily váratlan sima elintézése a settenkedőket lepte meg legjobban. Ezuttal is felsültek, pedig már előre ittak Polónyi bőrre és előlegezett diadalmamorukban itt-ott el-elárltak valamit áldatlan munkájuk titkaiból.

A vádak visszavonásának történetét legjobban feltünteti az a nyilatkozat, melyet Wein Manó dr, a beteg Halmos János kezelőorvosa tett egy újságíró előtt:

Öszintén megvallom, — ugymond az orvos — hogy a nagy hullámokat felvert Halmos—Polónyi ügyről én csak a lapok értesítéseiből vettem tudomást. Halmoshoz sűrűn

sernyés, letettem az üveget s néztem a mestert mit szól a hét lyukra.

Megtámasztotta, hogy vissza ne forduljon azon közbe észrevette remeklésemet. Felállt oda jött hozzám megnézett, visszament a disznóház nem hitt a szemének kétszer is megkerülte úgy nézte. Oda ment a palánkhoz kihuzta az én kétaraszsos szuró késemet, felhuzta a bajuszát rám vicсорította a fogát, s a fogaközül szürve kezdte:

— Hát te lóköttől! Mi vagy te mészáros?

De barátaim nem kellett nekem több! Ha ez belém nyomja a kést egy szurásra megtalálja bennem a párát.

Mint a bakkecske ugrottam keresztül a disznón neki a kertnek. A palánk hátsó része fonva volt jó magasan, de nem kolbászból, hanem jó erős galyakból. Atugorni nem tudtam, neki a fejemmel, egy pillanat alatt áttörtem a gátat. A szomszéd kerten keresztül, itt is jó magas deszka kerítés volt, aló fel rá.

Mikor felkapaszkodtam valaki megkapta a lábam hui! be meghült bennem vér, rugok hát morog. Visszanézek, a gonosz Burkus dög kapott a lábikrámba. Szerencsém volt, hogy a csizmába harapott, még ugyis keresztül harapta a lábam a bőrön keresztül.

Egy hatalmas rugtam a potájába, s ő a kertbe én pedig az utcára estem, egy nagy hó fuvásba. Felugrottam befogtam a lovakat, s

hajtottam a kecskeméti kapu felé ahogy csak lehetett.

Korán reggel lévén az idő, a zimankós időben nem sok járó-kelővel találkoztam; szinte megkönnyebbült a lelkem, mikor Kecskemét nemes városa jó messze a hátam mögött volt. Nem is álltam meg pihenni, csak a harmadik faluba, itt szerencsémre kaptam munkát. Szinte szelid mesterségem ismert szerszámai között, dolgoztam egész nap jó kedvel. Este össze jöttünk vacsorálni.

Szépen terített asztal fogadott, a májszterné hozta a vacsorát. Különös szag különös emlékek jutottak eszembe, elénk teszi, disznó paprikás-füle, farka. Bámultam a tálba mint a sült hal, ha valaki nagyot kiált, keresztül ugrom az asztalt; de ujmesterem szeliden kínál:

— Szedjen Ocsém és egyen, mert holnap reggel megyünk Kecskemétre a vásárra, aztán az uton csak tarisznyából ebédelünk.

Hogy milyen ize volt a disznó paprikásnak, nem tudom. Sokat, vagy keveset ettem-e arra sem emlékszem, csak gondoltam magamba édes májszter uram nem leszek én holnap a kecskeméti vásárba.

Midőn elcsendesedett a ház, szépen felszedtem sátor fát, s elléptem bucsuzatlanul. Megsem álltam Nógrádmegye felső részéig. Onnan átmentem Dunántulra, össze jártam fél Magyarországot, de Kecskemét felé se azelött, se azóta nem voltam.

átjártam, de az affért nem említettem előtte. Azért, mert láttam, hogy az eset főlemlítése rettenetes lelki izgalmakat okoz neki. Egyébként észrevettem, hogy a szenzációs nyilatkozat óta állandóan növekedik idegbaja. Tudtam, hogy ez a betegség a városházán történt nyilatkozattal van összefüggésben és láttam, hogy Halmosnak ezt a baját nem lehet patikabeli orvossággal legyőzni. Sokat töprengtem, hogy betegem állapotán segítek és beláttam, hogy a körülményt csak úgy lehet megmenteni, ha a beteg lelki egyensúlyát helyrehozzák. Néhány nap előtt megfogamzott bennem a gondolat, hogy én a saját felelősségemre, betegem érdekében minden lépést megteszek arra nézve, hogy az ügy békésen befejeződjék és hogy Halmos János végre visszanyerje egészségét. Még egyszer hangsúlyozom, hogy tisztára a saját kezdeményezésemre, proprio motu, csináltam az ügyet. Senkit be nem avattam a dologba. Sem a sógoromat, de még a feleségemet sem.

Tegnap délután a nyilatkozatot meglógalmaztam, átmentem Halmoshoz és kitértam előtte a dolgot. Megmondtam neki, minden körülírást mellőzve, hogy bajára egy orvosság van: ha megtisztítja a lelkiismeretét. Mondja meg őszintén: tudná-e bizonyítani a burkoltan mondott vádakat a bíróság előtt, igen vagy nem? Ha igen, akkor tartsa fenn a vádat és várja be a bíróság ítéletét. De ha gondolja, hogy nem tudná bizonyítani és csak egy, a pártszenvédély által diktált kifakadás volt az ismeretes nyilatkozat Polónyi ellen, akkor vegye elejét a további súlyos, talán végzetes lelki bajoknak. Betegem őszinte, férfias vallomást tett. Azt mondta:

— A vádakat hirtelen lobbanásomban szórtam Polónyi ellen. Bizonyítani nem tudnám azokat.

Halmos az általam teljes titokban csinált nyilatkozatot a kijelentés után szó nélkül aláírta és örömmre szolgált mint orvosnak látni azt, hogy egy embernek az életét adtam vissza azzal, hogy a receptet a betegemmel irattam alá. Kilenc órákor kezeim között volt az aláírt nyilatkozat és éjfélok már Polónyi volt annak birtokában. Ennyit mondhatok a Halmos—Polónyi ügy rendbehozásáról. Ismételtelen kijelentem, hogy pusztán magam csináltam a dolgot. Senkit az ügybe be nem ártottam. Magam kezdeményeztem minden melléktekintet nélkül, tisztára betegem gyógyításának érdekében. Ami mást híresztelnek, az egyszerű koholmány.

A dolgok ily állásában Polónyi nem fog pört indítani Halmos ellen, de az ügyet nem hagyja annyiban, hanem azt a koalíció pártjai elé viszi, mint ezt mai parlamenti beszédében ki is jelentette. Polónyi megköszönte Halmosnak férfias nyilatkozatát a következő levélben:

Kedves Barátom! Köszönöm férfias nyilatkozatodat. Az én lelkem háborgása is megszűnt ezek után. Remélem, hogy férfias nyilatkozatodban az ország közvéleménye is meg fog nyugodni.

Polónyit különben ma a parlamentbe jöttek ülés előtt hívei üdvözölték, beszéde után pedig valósággal ünnepezték. A folyosón szembe jött vele Kaas Ivor báró. A két férfi találkozván megcsókolta egymást.

A levertség azonban annál nagyobb azok táborában, kiknek érdekük volt a Polónyi elleni hajsza. Alig tudtak felocsudni abból a kudarcból, mely az ügy illetén fordulata következtében őket érte. Lapjaik egyelőre telhetetlen dühökben erősen ferdítenek és galádul gyanusítanak. Sőt hire járt, hogy Sándor Pál már a képviselőházban is fel akart szólalni, hogy leleplezze az az akciót, melylyel vádjai

Az érmelléki Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

visszavonására birták (?) Halmost. Justh elnök azonban, így mondják, nem engedte meg Sándor Pálnak, hogy felszólaljon az ügyben, s így Sándor Pál más időre tartogatja leleplezéseit (!)

Az ügygel különben a függetlenségi párt már hétfői értekezletén foglalkozni fog, amikor Polónyi be fogja mutatni az aktákat, melyek a tervszerű hajszát a tények világosságába állítják. Ez lesz még csak az igazi szenzáció.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Személyi hírek.** Özv. gróf Batthyányi Józsefné szül. gróf Korniss Antonia és nővére gr. Korniss Adél volt udvarhölgy Nagyváradon időztek, özv. báró Gerliczy Félixné sz. Korniss Lujza grófnő látogatása céljából. A két főúri hölgy tegnap elutazott Elesdre gróf Bethlen Aladárné látogatására.

* **Jézus nevenapja.** A katolikus egyháznak ma, vasárnap, családi ünnepe van, Isteni alapítójának névünnepe szenteli meg. Megünnepli e napot, mint annak a névnek ünnepe, a mely annyi áldást, jót hozott az emberiségre közel kétezer éven át. A templomok megtelnek hívekkel, kiknek nagyrésze a szentségekekhez is járul, hogy a bucsuban részesülhessen. A kath. templomokban szent misék és prédikációk lesznek.

* **Uj királyi tanácsos.** A király személye körüli magyar miniszter előterjesztésére Harsányi Imre földmívelésügyi miniszteri titkárnak, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címe díjmentesen adományozta.

* **Az aranykereszték átadása.** A kitüntetett tanítóknak névszerint Winkler Lajos, Makai Vince, Fánosházy János és Semetka György tanítóknak, ma délelőtt 11 órakor adja át a főispán az érdemeleket a városház bizottsági termében. Az ünnepélyes aktuson jelen lesznek a kartársak, tanítványok, tisztelők s jó barátok nagy része. A kitüntetett tanítók ünnepeltetése ezzel azonban nem ér véget. Pár hét múlva jubiláris ünnepélyt rendeznek. Mozgalom indult meg az iránt is, hogy a polgári iskolai tanulók fölsegélyezésére Winkler alapot létesítsenek.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap, január 19-én délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, Glacs Antal főispán elnöke alatt, amelyen a tisztviselőknél kívül alig néhány városatyja volt jelen. A közgyűlés alig tartott pár percig. Egyetlen tárgya volt a Pece patak rendezése folytán szükséges terület megszerzésének ügye, amely ingatlan vételi ügy lévén, háromszor tűzendő ki tárgyalásra. Érdemleges határozatot nem hoztak, hanem kiűzték a tárgyalást a jövő közgyűlésre. Hogy a kérdés a februári rendes közgyűlésen elintézhető legyen, nyolc nap múlva újabb rendkívüli közgyűlést tartanak.

* **A kath. szülők figyelmébe.** A várad-olaszi-i plébános Imrik Sándor Zoltán nagyon gyakorlati újítást hozott be az olasz-i róm. kath. iskola növendékei templomba járására. Ugyanis a tanuló ifjuság számára külön szentmisét osztott be minden vasár- és ünnepnap reggeli 8 órára s ezzel a szülőknek is

megkönnyítette az istentiszteleten való részt vevést. Az új rend holnap, vasárnap, reggel veszi kezdetét. A szentmise tartását az egész tanévre Bertrám Brunó premontrei kanokokrendű főgimnáziumi tanár volt szíves elvállalni.

* **Biztosító intézet új képviselője.** A már is nagy népszerűségnek örvendő »Magyar élet- és járadék biztosító intézet mint szervezet» Nagyváradon képviselőt állított fel s megkezdte működését. Az intézet élén gróf Szechenyi Aladár áll s az igazgatóságban kiváló férfiak, köztük megyénkbeli Telegdy József foglalnak helyet. Az intézet feltételei előnyösebbek a többi biztosító intézetek feltételeinél. A nagyvárad és biharmegyei képviselőség vezetésével Mikes Odön, lapunk volt munkatársa bizott meg, aki agilis buzgalomával, szakképzettségével bizonyára mielőbb népszerűvé teszi itt is a jó hírű intézetet. Különösen felhívjuk az intézetre a tanítóság figyelmét. A képviselőség nyújt felvilágosítást irodájában, Nagyvárad, Deák Ferenc u. 1. sz. a. a Kereskedelmi Csarnok palotájában.

* **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter Szabó József nagyváradai ítélőtáblai irodatisztet a békéscsabai járásbíróshoz helyezte át.

* **Uj uszoda a Körözsön.** A városi tanács özv. Feldmann Jakabnének az elmúlt év végéig engedte meg az uszoda felállítását. Wégnér Mór nagyvárad lakos beadványt intézett tegnap Nagyvárad városháza felé, amelyben uszoda felállítására kér engedélyt. A bemutatott tervek szerint a 30 méter hosszú uszodát vagy a régi uszoda helyén, a városháza mellett, vagy a reáliskola mögött, a Nagyhid és az Ezredévi Emléktéri hid között állítaná fel. Külön lenne a női és külön a férfi uszoda, kényelmes kabinokkal, ruhatárral, buffet-vel. Az engedélyt 25 évre kéri.

* **Utazás egy vasöntőde körül.** A közönség köréből többször hangzik fel panasz a Tátray Sándor mulakatos által létesített vasöntőde ellen, mert különösen estenként a kéményből felszálló lángok megrémítik a laikus közönséget. A kéményből felszálló gázok a szabadban ugyanis vakító lánggal égnek, de nem veszélyesek, mert nem gyujtanak. Ezzel korántsem azt mondjuk, hogy a vasöntőde benne a városban valami örvendetes és veszélytelen dolog. Azonban a mostani állapotnak a városi tanács az oka. Ugy a polgármester mint a tanács tagjai nagy hangon hirdetik az iparpártolást s a gyártelepek szükségét, ha pedig egy ilyen létesül, azt igyekeznek megölni. Így van ez Tátray vasöntődjével is. — Tátray Sándor a város végén levő volt személerakodón kért megfelelő helyet, nem is ingyen, hogy a vasöntődét fejlessze, azonban támogatás helyett óriási árért hajlandó csak a tanács a kért területet átengedni. Ilyen iparpártolási politika mellett ki jön ide gyárat alapítani. A városházán nagyon is elérne egy kissé nagyobb ösztönzés és szélesebb látkör.

* **Eljegyzés.** Lukács Aladár városunkban előnyösen ismert fiatal kereskedő, tegnap tartotta eljegyzését Kelemen Frida kisasszonnyal Budapestről.

* **Szerkesztőváltozás.** A »Nagyvárad« politikai napilap a mai nappal szerkesztőt cserél, amennyiben a felelős szerkesztő tisztét a nagyváradai hírlapírók egyik legkiválóbb, rokonszenves, jeles tollu tagja: Marton Manó vette át. — Sas Ede, a lap eddigi felelős szerkesztője mint főszerkesztő lesz továbbra a lap kötetlétében.

* **A magánfogyasztók boritaladó megváltása.** A szőlőtermelők és magánborfogyasztók azon kedvezményben részesülnek, hogy a boritaladóra vonatkozólag kiegyezhetnek s általánosságban fizethetik le a borfogyasztási adót. Az 1907. évre vonatkozólag a jövő héten lesznek az egyezkedési tárgyalások a boritaladó megváltására és pedig január 24-én, csütörtökön, 25-én és 26-án a városházán. Erre vonatkozólag az adóügyi tanácsos a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad város tanácsa részéről a magánfogyasztás megváltása végett az egyezségi ajánlatok megtételére határidőül 1907. évi január hó 24., 25. és 26. napjait tűzettek ki. Felhívtnak tehát mindazon szőlőbirtokosok, termelők, továbbá a magánfogyasztók kik a boritaladót az 1907. évre általánosságban összegegyezték megváltani, hogy a fent kitett határidőben a városház földszint 2. sz. szoba (számvevői hivatal) mindenkor délelőtt 9 órától 12 óráig a kiküldött bizottságnál annyival inkább is jelentkezzenek s a megajánlott megváltási összeget készpénzben a kiküldött bizottságnál lefizessék, mivel ezen határidőn túl jelentkezések elfogadtatni nem fognak. Az általánosság feltételek a magán feleket azonnal kötelezik, a városra nézve azonban csakis az esetben lesz kötelező, ha az a nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóság részéről jóváhagyva lesz. Nagyvárad, 1907. évi január hó 16-án. Lukács Odön adó- és pénzügyi tanácsos.

* **Megszűnt román lap.** Mintegy három évtized óta jelent meg először Budapest, majd Nagyváradon a »Familia« című képes szépirodalmi lap, Vulcán József szerkesztésében. A régi lap, mint értesülünk, most megszűnt.

* **Ünnepély a jégen.** A folyó hó 20-ára tervezett, 37. gy. ezred zenekarának közreműködésével tartandó jégünnepélyt kedvező idő esetén ma, vasárnap megtartja a sport-egylet.

* **Furcsa nevű város.** Nem lévén világáció, azt ugyan nem várhatjuk, hogy a külföldi hatóságok Magyarország földrajzát hacsak »dióhéj«-ban is tudják, de a német »gründlichkeit«-től már még sem várunk olyan botlásokat e téren, melyek a komikum birodalmába tartoznak. Már pedig egy trieszti átirat, mely a városhoz érkezett, csakugyan nevelésügyi hivatali adatokat tartalmaz. A hivatalos instanciában az áll ugyanis, hogy az illető egyén, kire az átirat vonatkozik, kereskedő városában született, mely Nagyvárad vármegyében fekszik. A név mindenesetre magyarosabb mint Grosswardein, ennek elmaradásáért, meg az önkéntelen jó tréfáért hálásak vagyunk a törekvő német »beamter« urnak.

* **A vasuti szerencsétlenség áldozatainak árvái.** A múlt hónapban Hollód és Szombatság között történt rémes vasuti szerencsétlenség egyik szerencsétlen áldozatának Broncs J. fűtőnek szegény családjára sulyosan érzi a család elvesztését. Öt gyermeke maradt a szegény áldozatnak, akik közül kettőről most a jótékonyság gondoskodik. A nagyváradai nőegylet választmányja, özv. b. Gerliczy Félixné elnököl előterjesztésére Broncs Margitát és Broncs Margitot neveltetés végett felvette az Erzsébet leányvárházba.

* **Halálozás.** Résztvétel értesülünk, hogy egy köztisztviselőben állott urnó: Halász Kálmánné szül. Pongrácz Vilma, élete 67. évében Mezőkeresztesen elhunyt. Temetése ma, január 20-án délután 1 órakor megy végbe Mezőkeresztesen.

* **Eltűnt gyermek.** Apfel Rudolf 12 éves gyermek, özvegy anyjának Szeles-u. 22. sz. a. lakásáról 3 héttel ezelőtt eltávozott s azóta nyomavesztett. Az anya ezton kéri a nagyközönséget, adjon hírt elveszett gyermeké-

ről. A gyermek kerek arcú, szőke haju, kék szemű. Ruházata sötétkék kabát és nadrág, zöld sipka és cipő.

* **Adományok a Mensa javára.** A létesítendő Mensa Academica javára ujabban a következő adományok érkeztek a Mensa-bizottság elnökéhez, *Tunyoghy* Lajoshoz; *Grócz* Béla kanonok 50 korona; *Olláry Gyula* kereskedő 10 korona, mely adományokért ez uton mond köszönetet a Mensa-bizottság.

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Vasárnap: d. u. Kis alamúsi, este Lovag ur.
Hétfő: Lovag ur.
Kedd: János vitéz.
Szerda: Szegény Jonathán (Kornaival).
Bűtörtők: Szegény Jonathán (Kornaival).
Péntek: Lovag ur.
Szombat: Nebántsvirág (Kornaival).
Vasárnap: Bohém szerelem (Kornaival).

A lovag ur.

A ragyogó romantika összeolvadt a modern élet prózájával és létrejött egy bűbajos, mosolygós történet. A lovag ur. Csupa költőiség, csupa jóízű humor az egész darab. Egy szerencsés ihlet, egy kitűnő ötlet terméke, rajta az írás igazi mesterének kezénomával.

A romantika és az üzlet ellentéte: kell ennél komikusabb dolog? Ezt hozza össze a darab. A modern élet közepette áll még az öreg Kázmér lovag vára, egészen úgy, mint a hogy állott a középkorban. Középkorban ott az élet is s az öreg lovag egészen a maga szellemében neveli az unokáját, György lovagot is. György azonban véletlenül meglátja a Hort Ede bankár és új lovag leányát, Alicet, abba egyszerre halálosan beleszeret s kedvéért elmegy a bankárlovaghoz prokuristának. A prokuristaság azonban nehezen megy; György karddal sétál, versekben írja az üzleti leveleket, a rendőrökkel összeverekszik s mikor az üzlet legkiválóbb kliense tolaikodóan viselkedik egy gépiró kisasszonnyal szemben, karddal veri ki a bankból. Alicet végképp meglódítja, megcsókolja, mikor belép a bankár. Ettől a lovag azonnal megkéri a leány kezét, sőt hogy annál jobban megszeressék, lovagi ruháját leveti és modern angol ruhában jelenik meg. Erre Alice hangos kacajra fakad A gunyos nevetés végéig sérti az ifjút, aki erre elkeseredve siet haza, az ősi várba. Alice most ébred mély szerelme tudatára: utána siet. Nyomon követi a bankár-lovag is és végül természetesen a szerelmesek egymásé lesznek.

Ezt a kedves mesét átszövik a humor játszi csillogásai. A romantikus verseket a rideg próza váltja fel, az ideális lendületet lelti a karrikatúrába foglalt modern józanság s mindez az egészséges, igazi komikum üdőségével hat. A művészi érzéssel szőtt jelenetekben pezsdül az élet, a szellemesen szembe állított ellentéteken kacag az egész közönség az egész pedig egy igazi költői alkotás jóleső hatását kelti a nézőben. Ugy látszik, a Rostand által új életre keltett romantika nálunk is megtalálja immár nemcsak a maga közönségét, hanem íróit is.

Csak művészeink nincsenek még ehhez hozzászokva. Egy-egy akad, aki a maga szerepét átérti és jól színre hozza, de a legtöbbször idegen a romantikus köntös. *Tóth Elek* a kivételekhez tartozik. Az ő György lovagja merő őrült romantika, kedves költészet, tüzes fiatalág. Többször nyílt színen megtapsolták.

Csak a szegény kicsi apród románcának refrénjét kellett volna mindig a strófának megfelelően másképp és másképp színezní s ehhez képest a gitárkíséretnek sem lett volna szabad olyan durvának és egyformának lennie. A lehelletszerű románc mellé a goromba zene: kész neveltség volt. Ezt kivéve, ismételjük, *Tóth* egész alakítása kitűnően sikerült; pohárköszöntőjét s a II. felvonás végjelenetét legszebb jelenetei közé sorozhatja.

Kitűnő partnere volt *Kovács Margit*, Kellemes organuma, temperamentumos játéka erre a szerepre predestinálták. A gögös *Protz* pompás szerepe volt *Bérczi Gyula*. Humora, eredetisége igen sok derűtséget fakasztott. Másik humoros szerep *Hajnal* kezében volt s szintén sok tetszéssel találkozott. *Fehér Gyula*, *Körmendy* és *Anday* egészítették ki a szereplők sorát.

Az összjáték gyengén ment; kevés lehetett a próba. A II. felvonás eleje pedig a kóristák szánalmas nyöszörgése volt, melyet vagy jobban kellene játszani, vagy kihagyni.

A szinigazgatóval kötendő szerződés.

Dr Halász Lajos szinügyi bizottsági tag indítványt adott be a városhoz, amelyben a szinigazgatóval kötendő szerződés átdolgozását kívánja, továbbá, hogy a Szigligeti színházra, dacára, hogy Somogyi szerződése csak 1908-ban jár le, azonnal írják ki a pályázatot. A szinügyi bizottság egy szűkebb bizottságot küldött ki, hogy a többi városok színházának szerződését és szabályzatait tanulmányozza, továbbá járjon közbe, hogy a többi városok is lehetőleg egyidőben írják ki a pályázatot s így az igazgatóknak módjuk legyen pályázni a nagyvárad színházra is. A következmény megmutatta, hogy az indítványnak kevés gyakorlati értelme és haszna volt. A kiküldött bizottság tegnap ülésezett a városházán. Dr *Hoványi Géza* elnöklete alatt *Mezey Mihály*, dr *Pácz Sándor* és *Juricskay Barna* jegyző. Áttekintették az összes magyar városoktól a színházra kötött szerződéseket s ezekből kitűnt, hogy mindnél jobb, megfelelőbb a nagyvárad szerződés.

Csupán a személyzet taxative nincsen benne felsorolva, mint a debreceniben, amely egyenkint sorolja fel, hogy minő szerepkörre köteles külön-külön szerződteni tagokat a szinigazgatónak. De e tekintetben is jobb a nagyvárad szerződés, mert tágabb jogot biztosít a szinügyi bizottságnak. A pályázat kiírására vonatkozó kérdésnél kitűnt az is, hogy néhány városban 1898-ban, de több helyen 1911-ben jár le a sziniszterződés, tehát e tekintetben sem vihető keresztül az indítvány. legalább ez időszereint. A bizottság abban állapodott meg, hogy a szinügyi bizottság elé terjeszti: határozzon a felett, hogy a szerződteni köteles taxative felsoroltassék-e a szerződésben, továbbá szükségesnek tartja-e már most a pályázat kiírását. Határozzon továbbá a szinügyi bizottság a felett, hogy a változott viszonyokhoz képest miként akar intézkedni, mivel eddig *Virágvasárnap*tól kezdődött a színészek szerződési ideje, ezután azonban minden év szeptemberétől kötik az igazgatók a szerződéseket.

MULATSÁG.

A jogászbál.

A Kereskedelmi Csarnok gyönyörűen díszített termében tegnap zajlott le a jogászok bálja, mely az igazi farsangot megnyitotta. Fesztelenség és fiatalos jókedv költözött be ez alkalommal a terem falai közé, s uralkodott egész hajnalig. Az agilis rendezőség talpán állott, hogy a bál mennél jobban sikerüljön és fáradsága nem volt meddő. Akik a bálon jelen voltak, egy jókedvű elit mulatság kedves emlékével távoztak onnan. Az első négyest 34 pár táncolta. Jelen voltak:

Leányok: Szentkereszthy Zsófia, Szokoll Margit, Imrik Bella, Rozslyai nővérek, Szeverényi Ilus, Trenhauser Rózsika, Brányi Bözsike, Révész Erzsike, Schwartz Cella, Kelety Dolly, Fényes Onka, Molnár nővérek, Lausch Adél, Miskolczi Lili, Komlóssy Róza (Debrecen.)

Asszonyok: Báró Szentkereszthy Zsigmondné, Nadányi Károlyné, Szokoll Józsefné, Mártonffy Gyuláné, Imrik Péterné, dr Hoványi Gézáné, özv. Brányi Gézáné, Szunyogh Lórádné, özv. Rozslyai Gézáné, Szeverényi Sándorné, Klimó Károlyné, Meluch Lajosné, Hoffmann Henrikné, dr Révész Vilmosné, Schwarcz Ferencné, Fényes Endréné, dr Molnár Imréné, dr Mártonffy Marcellné, Butyka Alajosné, Lausch Józsefné, Miskolczi Barnabásné, Komlóssy Arthurné (Debrecen), dr Fráter Imréné.

Notabilitások: Glac Antal főispán, Szentkereszthy Zsigmond báró táblai elnök, dr Hoványi Géza, Nadányi Károly, Nagy Miklós huszárnagy, Medvigy Mihály, kir. táblai tanácselnök, Imrik Péter táblabíró, Schwarcz Ferenc, dr Mártonffy Marcell, Lausch József alvezredes, Miskolczi Barna, dr Fráter Imre.

Farsang egyletünkben.

Két farsangi mulatságról adunk itt hírt, melyekről szóló tudósítást egyszerre küldték be hozzánk. Mind a kettő keresztény jellegű egyesület s mind a kettőnek mulatsága egy napra esik. Szerencsétlen találkozás a kényes körülményeknek, melyek miatt nem lehetett egymástól távol eső időre tenni a két estélyt. A beküldött tudósításokat itt adjuk:

Tulipántáncestély.

A nagyvárad *Katholikus Legényegylet* ifjusága 1907. évi február hó 3-ikán a Zöldta-szálló disztermében, átépítendő háza javára id. *Rimanóczy Kálmán* fővédnök és *Fröhlich János*né, *Hant Frigyes*né, ifj. *Jellinek Ferenc*né, dr *Krüger Aladár*né, dr *Szolnok Jenő*né, *Tátray Sándor*né, *Tóth Zsigmond*né urnők pártfogása alatt tulipán-táncestélyt rendez.

Az estély az idén különösen fényes sikernek néz elébe.

A tulipán-estély sorrendje a következő:

I. Az estély védőnőinek ünnepélyes fogadása az ifjuság által.

II. *Tulipán-tánc*, előadják: *Balázs Endre*, *Bene János*, *Dénes Károly*, *Galló János*, *Holló László*, *Hotya Károly*, *Jánosik Flóris*, *Kmetz Sándor*, *Kiss Gyula*, *Makkay József*, *Nagy József*, *Pautyik János*, *Rozgonyi János*, *Schotter Béla*, *Szabó János*, *Szabó József*, *Varga János*, egyesületi tagok.

III. *Allegória* Élőképek, bemutatják: *Bereczky Rózsika*, *Keresztessy Erzsike*, *Nemes Juliska*, *Pikó Juliska*, *Fazekas Rózsika*, *Keresztessy Gizella*, *Ocskó Mariska*, *Szabó Juliska* mint a magyar nemzet nemtői.

IV. Hymnus, éneklí az egyesület ifjusága.

V. A táncestély kezdete.

VI. Tréfás osztályorsójáték.

A felsorolt pontok elég bizonyosságai annak, hogy az estélyről nem fog hiányozni a hangulat.

A rendezőség tagjai: *Véres János* dékán, *Arnóczy József*, ifj. *Barza József*, *Galló János*,

Galló József, Kádár János, Kmetz Sándor, Kohant János, Lipeckzy Gyula, Merza Kálmán, Rozgonyi János, Suhajda József, Szabó József rendezők. Barza Antal, Galló János, Schotter Béla, Veres János táncrendezők, ifj. Barza József és Kohant János osztálysorsjáték-rendezők. Belépő-díj: Személyenként 2 korona, családjegy 2 személyre 3 korona, 3 személyre 4 korona. Az ünnepség kezdete pontban este 8 órakor. Az estélyen Dula Miklós teljes bandája fog játszani. A jótékony céi érdekében felülfizetéseket köszönettel fogad és nyilvánosan nyugtáz az egyesület.

A keresztény kereskedők és ifjak bálja.

A nagyváradai keresztény kereskedők és kereskedő ifjak február hó 3-án fogják megtartani első farsangi báljukat, a Kereskedelmi csarnok összes termeiben. A 120 tagu rendezőbizottság fáradhatatlan buzgalma előre biztosítja a fényes sikert, mely alkalommal egyelőre el nem árulható meglepetésben fogja részesíteni a jelenlevőket. A közönség részéről is oly nagy érdeklődés nyilvánul a mulatság iránt, hogy a bál jó sikere előre látható. A rendezőség tisztelettel fölkéri az érdeklődőket, hogy akik meghívóra igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt Arnóczy József v. b. elnökhöz (Andrényi-cég) fordulni, ki készséggel fog intézkedni.

Első nagyváradai tejgazdaság.

Nagyobb uradalmakkal kötött egyezés folytán naponta fejt

friss tejet

— mely minőségre minden kezelést felülmul, — házhoz szállít bármily kis mennyiségben is.

Minden megmaradt tejmenyi-ségből technikai uton *kitünő tea vajat* állít elő, melynek minden darabjain a valódiságot a czéggelzés biztosítja.

A tej kitünő minősége és táptartalma minden vidékről beszallított tejet felülmul s a kihordás pontossága minden gazdasszony előnyére szolgál.

Lefölözött, sütésre alkalmas tej literenként 8 fillér. — Nagyobb és állandó vételnél árkedvezmény.

Író, tejszín, turó, tejföl bármikor kapható. Megrendelés bármely kihordónál, vagy a Menház-utca háta mögött Grünfeld Áron lakásán, Liget-utca, 13. sz. a. eszközölhető.

EGYESÜLETEK.

Jóváhagyott alapszabályok. A keresztény kereskedő ifjak egyesületei most ismét szaporodtak egygyel. Legujabban Pécssett alakult ily egyesület, melynek alapszabályait most hagyta jóvá a belügyminiszter.

NYILTTÉR.

Egyszeri vásárlás által mindenki meggyőződik, mily olcsón lehet az ujonnan megnyitott

**arany, ezüst, ékszer
és óra áruházban**

vásárolni,

Bémer-tér 2. szám, az emeleten
(Molnár-téle cukrászda fölött.)

1 finom nickel óra	2 frt. 50kr.
1 finom acél óra	2 frt. 75kr.
1 valódi ezüst óra	5 frt. — kr.
1 arany női óra	12 frt. — kr.
1 arany férfi óra	25 frt. — kr.
1 20 grm. arany férfi lánc	24 frt. — kr.
1 35 grm. női Lorgnon lánc	41 frt. — kr.
1 4 grm. karika aranygyűrű	5 frt. — kr.
1 3 grm. fejes aranygyűrű	3 frt. 50 kr.
1 ingaóra ütőszerezzel	8 frt. — kr.
1 falióra ütőszerezzel	2 frt. 50 kr.
1 ébresztőóra	1 frt. 50 kr.

Uj órákért 5 évi jótállás.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközök, meg nem felelő árut visszacserelek. — Altalam javított órák és ékszerek, mint ujak kerülnek ki műhelyemből 3 évi jótállás mellett, rugótörés esetén is. Tessék árjegyzéket kérni.

HERBST FÜLÖP,

amerikai mű-órás és ékszerész.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: **Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.**

A legjobb amerikai porcellánból készít

fogakat,

végez minden e szakmába vágó műveletet.

TÁVIRATOK.

Zichy miniszter utazása.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik, hogy Zichy Aladár gróf, e király személye körüli miniszter ma Budapestre utazott.

A hannoveri királyné temetése.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.) Gmundenben ma temették el Mária hannoveri királynét. A temetésre királyunk reggel utazott el Bécsből. Vele utazott a trónörökös és több kir. herceg és hercegnő. A temetési szertartáson végig résztvett a király, mely után visszautazott Bécsbe.

A jamaikai földrengés.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.) Newyorkból jelentik: Az Associated Press Kingstonból érkezett egyik távirata a következő részleteket tartalmazza a föld-

rengésről: A földrengés hirtelen jött. A földlökések 36 másodpercig tartottak. Az egész város ingadozott, mint a hajó a hullámzó tengeren. Épületek dőltek össze és porfelhők burkolták félhomályba a várost. A lakosok nagyrészt sebekkel borítva, menekültek a házaikból. Amint a porfelhők eltűntek, fekete füstfelhők szállottak fel, amelyek nyomán óriási lángok csaptak ki és egy fél óra múlva az egész üzleti negyed lángokban állott. 400 holttestet találtak fel, de sokkal nagyobb azoknak a száma, akik hamuvá égtek. A hajléktalanok ezrei és a sebesültek száza megrendítő látványt nyújtanak. A földrengést érezték az egész Jamaika szigeten, kárt azonban csak egy körülbelül 12 mértföldnyi körzeten belül okozott.

Elhunyt főispán.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.) Szolnok-Doboka megye főispánja, Teleki Döme gróf ma elhunyt.

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

— Bűnügyi regény. —

48.

Írta: Fergus Hume.

— Angolból. —

A levél kiesett Brian kezéből. A nem várt veszedelem egy pillanatra csaknem megbénította a fiatal ember lelki-erejét. Gépiesen szivarra gyujtott és az ablakhoz ment. Már sűrű köd keleten az ég, de Brian nem látta a tropikus vidék csodaszép hajnalhasadását: — ő csak Calton levelére gondolt.

Kiesett kezemből az ütő, — mondta csüggedten. — Csak egy ut van rá, hogy Calton megállítsam: ha mindent megmondom neki . . . Szegény Madge! . . . Szegény, szegény Madge!

XXV. FEJEZET.

Mit mondott Chinston orvos.

Brian másnap ismét átlövagolt Yabba-Yallookra és a kertben találta Madget. Miután köszöntötték egymást, Brian félrefordította arcát és szinlelt közönynyel így szólt:

— Az éjjel levelet kaptam s oly fontos dologról van szó, hogy azonnal el kell utaznom Melbourneba.

— Azt hiszem, hogy mi is visszamegyünk nemsokára, — felelte Madge gondolkozva. — Legalább apám a hét végére készülődik vissza.

— Miért?

— Hát én tudom? — felelte Madge, kissé ingerülten. — Apám örökké nyugtalan, sehol nem találja helyét s azt mondja, hogy most már élte fogytáig csak utazni akar.

A két szerelmes szólanul ment föl a vendura, ahol Frettlby látszólag olvasott. Mikor meglátta Briant, szemmel láthatólag megörült neki és szeretettel köszöntötte.

— Bucsuzni jöttem, — mondta Fitzgerald; — vissza kell mennem a városba.

— Valami sürgős ügy miatt? — kérdezte a milliomos.

— Voltaképen Calton . . .

Többet nem mondott Brian, mert észre vette, hogy elszólta magát és boszusan ajkaiiba harapott.

— Nos, Calton? — kérdezte Frettlby és figyelmesen nézte Briant.

— Valami ügyben felvilágosítást akar tőlem.

— Calton a legelső ügyvédek egyike, — folytatta Frettlby, folyton vizsgálva Briant. — Pontos, lelkiismeretes . . .

— Sőt tulságosan is az, — felelte Brian, kissé keresően. — Amibe bele fogott, nem hagyja abba...

— És mibe fogott bele?

— Ah, sémmbé, — felelte Fitzgerald hevesen.

A két férfi szemei összeillantak s ebben a szempillantásban beláttak egymás lelkének mélyére. Frettlby megtudta végre, hogy Rossanna Moore-ról van szó és meghökkenve sötötte le a szemét, de mindjárt aztán könnyedén mondta:

— Nos, ha nyolc tíz nap múlva bekopogtat nálunk St. Kildaban, azt hiszem, bennünket is otthon talál.

A két férfi kezét fogott s aztán Frettlby lassan lement a kertbe, ahol egy társaság teniszt játszott, Magde és Brian pedig együtt maradtak, beszélgetni. Negyed óra múlva Magde meglepetve látta, hogy apja, komoly beszédbe mélyedve Chinston orvossal, a dolgozó-szobájába megy s ott bezárkózik vele. Alig várta, hogy Brian elmenjen s mihelyt szabad volt, sietett apja után, mert az orvossal folytatott hosszas beszélgetés aggasztotta. És volt is rá oka, mert Frettlby keservesen panaszkodott az orvosnak álmatlanságról, étvágyhiányról és szivdobogásról...

— Szivdobogás? — csóválta a fejét Chinston; — talán csak nem?

Levetkőztette a milliomost, gondosan megvizsgálta s ámbár a vizsgálat után mosolygott, azért az arca komolyabb volt, mint az imént.

— Semmi baj, uram, — mondta kedélyesen; — a szivműködés ugyan kissé bágyadt, de ez nem jelent semmit. Csak az izgalmat kerülje és iparkodjék minél nyugodtabban élni.

Ebben a pillanatban kopogott az ajtón Magde és bedugván fejét, szorongva kérdezte:

— Bocsánat... talán csak nem beteg apám?

— Szó sincs róla, leányom, — felelte Frettlby hirtelen; — azt hittem, hogy szivbántalmam vannak, de a doktor megvizsgált és kinevetett.

— Nincs is semmi baj, — nyugtatta meg az orvos Magdet; — csak az izgalmakat kell kerülnie, (Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Dr F. P. Helyben. Nagybőjtbe eső mulatságokról, tánevigalmakról semmi tudósítást nem közlünk. Ez régi szokásunk, elvünk és lapunk iránya, melytől ez izben sem térhetünk el s így a beküldött cikket nem használhattuk.

A szerkesztésért felelős:
Dr. VÜCSKICS GYULA.

Nagy-Várad város rendőrkapitányi hivatalától.

475 | 1907.

Hirdetmény.

Nagy-Várad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Rezső István által felállítani szándékolt bélszáritó telep engedélyezése tárgyában folyó évi január hó 31-ik napjának délelőtti 11 órájára a Terézia utca 4/141 számú házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítenek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételénél nem fognak.

Nagyvárad 1907. január 7.

Gerő
r. főkapitány.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

a **RETHY**-féle **cukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY** felet kérjünk, mivel sok haszontalan utánczata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY**-felet fogadjunk el!

Uj üzlet Uj! üzlet!

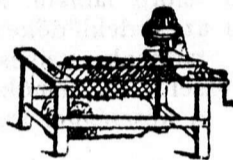
Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műheiyé Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern stíl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkívül nagy választékban.

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

Sodrony és fonógép minden előzetes yakorlat nélkül készítheti a legjobb és legolcsóbb sodrony kerítéseket. Egy gép ára állvány nélkül 45 korona, fa-állvánnyal 60 korona, vas-állvánnyal 75 korona, leírás és ábrás árlap ingyen. Kész fonatok árlap szerint. Gőzmosógépet 80-szori próbára küldök.

RESCH JÓZSEF SÁNDOR
Bács, Bács-Bodrog vm.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióának bizonyult házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényről, csúznál és meghűlt seknél, bedörzsölésékképpen használva.

• **Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Aranyoroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Magyar élet- és járadék-biztosító intézet mint szövetkezet Budapesten,

VI., kerület, Teréz-körut 52.

A szövetkezet elnöke gróf SZÉCHÉNYI ALADÁR.

Azigazgatóság: Báró Rudnyánszky József elnök, Dénes Tibor, Forrai Miklós, gyömrői Gyömrői Aurél, gróf Török József, Vargha Sándor vezérigazgató.

Az intézet szövetkezeti alapra lévén fektetve, az össznyereség a biztosított tagok tulajdonát képezi és annak 70 százaléka teljesített díjfizetések arányában a tagok közt felosztatik.

Az intézet az életbiztosítás összes nemzeti jutányos díjak és előnyös feltételek mellett. Ajánlja különösen a halál esetére szóló biztosítást a családi ellátására, a kölcsönös biztosítást a házastársak részére, a halál és elérés esetére szóló vagyis lízósítást, kiházasítási biztosítást leányok részére, esetleg nevelési járadékot. Lapezlatosan és a nyugdíjbiztosítás különböző neműit.

A földbirtokos-osztály igényeinek kielégítésére az intézet jelzálogbiztosítást is nyújt, mely lehetővé teszi, hogy a biztosított fel halálával a jelzálogkölcson törlesztetik és a birtok tehermentesen száll át az örököse. — A Máv. alkalmazottainak életbiztosítási díjait az igazgatóság hivatalból vonja le. Ezen biztosítások után a szövetkezet elengedi a kötvényilletéket és a kamatpótléket. *Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgál ugy helyben, mint vidékre az intézett nagyváradai képviselő-*

nek ve- **Mikes Ödön Nagyvárad,** Deák Ferencz-utca 1.
zetője: Kereskedelmi palota.

A Bihar megyei Takarékpénztár

zárszámadásai az 1906. évről.

TARTOZIK

Mérleg-számla.

KÖVETEL

V a g y o n	korona		fill.		T e h e r	korona		fill.	
Pénztári készletek			112864	48	Részvénytőke			1800000	
Váltó tárcá			2931900	92	Tartalék alap			600000	
Jelzálogilag biztosított követelések			1043483	87	Nyugdíj alap			151805	
Lombard előlegek			21208	69	Betétek :				
Intézeti zálogházi kihelyezések			219729	81	Takarékpénztári betétek	5586388	35		
Értékpapírok és pénznemek			1124725	58	Szunyogh Péter ösztöndíj-alap 23087.				
Nyugdíjalap értékpapirjai			27029	90	sz. betéti könyv	2000		5588383	35
Intézeti ház			225000		Átruházott jelzálog kölcsönök			54474	64
Folyószámlai adósságok és bankári követelések			3063611	73	Folyószámlai hitelezők			353192	98
Leltár teljesen leírva					Fel nem vett osztalékok			72	
					Atmenő tételek :				
					Előre bevett kamatok	48591	13		
					Le függő és szelvény kamatok és egyéb				
					bevételezendők	24748	87	23842	26
					Nyereség-egyenleg			197769	75
			8769554	98				8769554	98

TARTOZIK

Nyereség- és Veszteség-számla.

KÖVETEL

V e s z t e s é g	korona		fill.		N y e r e s é g	korona		fill.	
Üzleti kiadások :					Nyereség áthozat az 1905. évből			8959	30
Irodabér, perköltségek, illetékek, nyom-					Tiszta kamat jövedelem			270848	53
tatványok, bélyegek és egyéb költ-					Intézeti ház jövedelme			14534	02
ségek			34860	18	Jutalékok és különféle jövedelmek			21151	73
Tiszti fizetések			33790		Értékpapír nyereség és árfolyam különbözet			32345	17
Adók			31657	11					
Leírások :									
Per alatti követelésekből ... 2489.15									
Folyó számlai követelésekből 1596.53									
Fleischer-féle b.-böszörményi									
bérgazdaságnál ... .. 61700.—	65785	68							
A már leirt követelésekből be-									
folyt 11763.65									
Visszatérített illetékekből be-									
folyt 4260.32	16023	97	49761	71					
Az 1906. évi nyereség	188810	46							
Ehhez az 1905. évi nyereség áthozat	8959	30	197769	75					
			347838	75				347838	75

Nagyvárad, 1906. december hó 31.

Fleischhackker Gyula,
vezérigazgató,

Markovits Sándor,
cégvezető főkönyvelő.

Fényes Manó,
cégvezető pénztárnok.

A z i g a z g a t ó s á g :

Dr. Wallner Ödön,
elnök

A felügyelő bizottság :

Ragány János,
elnök.

Mihelfy Adolf, Szunyogh Szabolcs, Weisz Gábor,
Pekanovits Imre, Dr. Schweiger Ede, Weinberger Jakab,
Schwartz Ferenc.

Kandel József, Dr. Moskovits Miklós,
Dr. Markus László, Wix Adolf.

Meghívó.

A Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság 1907. évi február hó 2-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében (Kossuth Lajos-u. sz.) tartja meg

II. évi rendes közgyűlését

melyre a t. című részvényeseit ezennel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése; az 1906. évben elért üzleteredményről, mérleg bemutatása és határozathozatal nyereség hovaforrásáról és az igazgatóság felmentése iránt
2. Igazgatóság megválasztása, 3 évre.
3. Amennyiben a felügyelő bizottságban hiány állana be, annak kiegészítése két évre.
4. A kisorsolt és kilépett választmányi tagok helyébe igazgatósági tanácsosok választása 3, illetve 2 és 1 évre.
5. Esetleges indítványok.

Minden részvényes ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit a társaság pénztárába, vagy más, a társaság igazgatósága által a hirdetésben megjelölt pénzintézetnél letenni.

Árverési hirdetményi kivonat.

A n. v. kir. tv. szék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Nagyváradi Takarékpénztár végrehajthatónak Nánási Sándorné csatári lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a n. v. kir. törvényszék mint tkvi hatóság területén levő Csatár községben tekvős a végrehajtást szenvedő tulajdonául a csatári 803 sz. t. k. betétben felvett.

I.

II. 1—2 sor, 2901. 3557 hrzi sz. jószágtestre (rét a Patak dűlőben, szántó a Csiket dűlőben) 659 kor kikiáltási árban.

II.

az ugyan ezen betétben felvett III. 1—3 sor és a 3056 3057 3058 hrzi sz. jószágtestre melyet az 1896 V. tc. alapján felvett 1050 frt. azaz 2100 kor és 400 frt. azaz 800 kor szállí-
fefújítási költségen terhel 493 kor. kikiáltási árban.

III.

az ugyan ezen betétben felvett I 1 sor 2987 hrzi sz. ingatlanra (rét a Ritkás dűlőben) 505 kor. kikiáltási árban.

IV.

az ugyan ezen betétben felvett I 2 sor-szám alatt és 3202 hrzi sz. ingatlanra (szántó az Akol dűlőben) 142 korona kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s annak foganatosítására határnapul 1907 évi február hó 12 napjának d. e. 10 óráját Csatár község házához kitézi.

Az árverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Csatárközség házánál tekinthetők meg.

Nagyváradon a kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóságnál 1906 évi október hó 11 napján.

Istók,

kir. törvényszéki albiró.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. ér. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, ha nyíós (matt), színes fényképész-lámpák és mindenemű izzólámpa kábulógességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári vilámpák árai mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, vilámpák kezelését, hozzátartozó szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedély. Költségvetés ingyen.

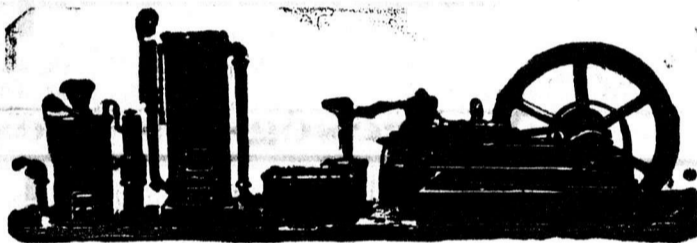
Oszers és Bauer motorgyára

Budapest, Podmaniczky-utca 18.

Ajánlja kitűnő hírnévnek örvendő benzin lokomobiljait benzin lokomobilos cséplőszelvényeit és

szívógáz-motorait.

1-2 fillér üzemi költséggel Elis-mert elsőrendű gyártmány! Szolid tömör

kivétel! Kitűnő referenciák! Kedvező fizetési feltételek!

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” 1907. január 1-én nyitja meg 12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltek.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig

Meghívó.

A Biharmegyei Takarékpénztár Nagyváradon 1907. évi január hó 26-án délután 3 órakor, az intézet helyiségében, Kossuth Lajos-utca 3. szám alatt tartja meg

XXXV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a mérleg bemutatásával és határozat hozatala a nyereség hovaforrása és intézkedésselmentvény megadása iránt.
2. Két igazgatósági tag választása.
3. A választmány alapszabályszerű kiegészítése.
4. Esetleges indítványok előterjesztése és tárgyalása az alapszabályok 48. szakasza értelmében.

Azon t. c. részvényesek, kik a fenti közgyűlésen részt venni óhajtanak, tartoznak az alapszabályok 48. szakasza értelmében három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeiket a Biharmegyei Takarékpénztárnál Nagyváradon letéteményezni.

Az évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése mai naptól kezdve az intézet helyiségében megtekinthető.

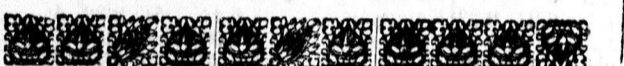
Nagyvárad, 1907. évi január hó 15. én.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban

Meghívás.

A Biharmegyei kereskedelmi, ipar és termény-hitelbank 1907. évi február hó 3-án d. e. 10 órakor saját üzlethelyiségében (Telek-utca 3 sz.) tartandó

XXXVIII. rendes közgyűlésére,

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1906 évi üzletéről és indítványai a mérleg, zárószámok, tartalék és osztalék tárgyában.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóságtól előterjesztett zárószámok és mérlegről, valamint a nyereség felosztását tárgyazó, indítványának megvizsgálására.

3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő-bizottságtól kért felmentvény iránt határozathozatal.

4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.

5. A választmány alapszabályszerű kiegészítése.

Nagyvárad, 1907 január hó 16 napján.

Az igazgatóság.

Azok a tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy a 12 § értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg egy hónappal a nevükre írt részvényeiket le nem járt szelvényekkel együtt, lekésebb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárószámok és az erre vonatkozó felügyelő bizottsági jelentés 1907 január hó 24-étől kezdve a társulat a helyiségében megtekinthető.

Pénz!

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönöket

10-75

ivre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél convertál) a lehető legrövidebb idő alatt

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vételét vagé bérletét a legsikeresebb eredmény-nyel közvetíti.

Földbirtokok parcellzását

saját költségére elvállalja és finanszírozza

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár bankbizományi és hitelfogalmi irodája.

Nagyvárad, M sz.

Telefon szám 424

Uj varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek fehérnemű varrodával és szabászteremmel bővítettem ki úgy, hogy aki *Alkalmi Aruházamban* igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban készítettem el. Az általam elvállalt darabokért felelőséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből, hanem csupán a tisztelt vevőim kényelmére és kívánóságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel állításom valódiságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az *Alkalmi Aruház* tulajdonosa

SZÉKELY JENŐ

Fő-utca, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

HAÁSZ MANÓ

női kézmű- és divatáruháza
NAGYVÁRAD Zöldfa-utca elején

Farsangra szükséges báli dolgokat, ruha behuzatokat, gasokat, flittereket a

legnagyobb választékban

lehet kapni. — Ugyszintén minden faj csipkékben nagy raktár.

AZ ÁRAK FELÜLMULHATATLAN OLCSÓK.